

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук,
доцента Ліхницької Л.М. на дисертацію Гао Жоцзюнь
«Формування у майбутніх учителів музики здатності до
самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності»,
представлену на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання
спеціалізованою вченою радою Д 26.053.08 у Національному
педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова

1. Актуальність обраної теми

Динамічний характер сучасного життя висуває підвищені вимоги до фахової майстерності й особистісних якостей майбутніх учителів, адже саме вони покликані виховувати покоління нового ХХІ століття. Особливої значимості у забезпеченні ефективності даного процесу набуває ініціативність майбутнього вчителя музики, адже вона є показником самостійності особистості, її здатності ставити перед собою організаційні та пізнавальні завдання і самостійно розв'язувати їх. З цієї позиції, дослідження теоретико-методологічних засад формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності є своєчасним та актуальним.

Актуальність означеної проблеми підкреслюється тим, що здатність до самоконтролю охоплює формування професійно значущих якостей майбутнього вчителя музики. Адже професійна музично-виконавська діяльність неодмінно передбачає включення дій самоконтролю, який полягає в аналізі, оцінці, регулюванні ходу та результатів на всіх етапах її здійснення задля підвищення ефективності та досягнення художньої мети. Саме завдяки самоконтролю студент може розв'язувати відповідні завдання, оцінювати й контролювати музично-виконавські дії, визначати межі їх використання відповідно до завдань художньої інтерпретації музичних творів. Тому

проблема формування в майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю є важливою і потребує глибокого та ґрунтовного вивчення.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність

Високий ступінь достовірності результатів дисертаційного дослідження Гао Жоцзюнь підтверджується: методологічною й теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дисертації; ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять за темою дисертації; виявленням причинно-наслідкових зв'язків між теоретичними знаннями та практичною підготовкою майбутніх учителів музики; різноманітністю теоретичної бази.

У дисертаційному дослідженні автор поставив собі за мету розробити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити методику формування здатності майбутніх учителів музики (зокрема іноземних студентів), які навчаються в Україні, до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності. Досягнення поставленої мети базується на: здійсненні аналізу психолого-педагогічної, методичної літератури та практиці; розробці й обґрунтуванні педагогічних умов; створенні та експериментальній перевірці моделі формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності. Отже, така мета і визначає загальні концептуальні принципи побудови дисертаційного дослідження.

Одержанню достовірних і обґрунтованих результатів сприяло застосування відповідного меті та завданням дисертаційного дослідження наукового інструментарію, який складається із вдало підібраних автором методів наукового пізнання: аналізу та узагальнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної, психологічної, музикознавчої та методичної літератури, нормативних документів; моделювання; педагогічного спостереження; тестування; анкетування; аналізу результатів музичної діяльності;

педагогічного експерименту; методів статистичної обробки матеріалів, якісного й кількісного аналізу значущості результатів дослідження для перевірки їх достовірності та об'єктивності. Все це свідчить про те, що вибір Гао Жоцзюнь методів дослідження відповідає поставленій меті та завданням дисертації, обґрунтуванню і перевірці отриманих результатів.

У дисертаційному дослідженні чітко визначено категоріальний апарат, у трьох її розділах викладені основні теоретико-методологічні та практично-методичні позиції автора. Дисертаційна робота базується на широкій джерельній базі (дисертаційні дослідження, автореферати, монографії, наукові статті у періодичних вітчизняних та зарубіжних виданнях, матеріали науково-практичних конференцій, тощо), що складається із 171 найменувань і які висвітлюють різні підходи до розуміння специфіки фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Це дозволяє вести мову про належний рівень обґрунтованості наукових положень, отриманих результатів та вироблення методичних рекомендацій.

Структура роботи є логічною, відрізняється збалансованістю обсягу розділів та підрозділів, узгодженістю поставлених завдань дослідження і сформульованих висновків. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел.

У першому розділі дисертації – «Теоретико-методологічні засади формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності» - виявлено ступінь наукової розробленості проблеми, розкрито сутність та розкрито наукові підходи до формування означеного феномена. У другому розділі – «Методичне забезпечення формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності» - розроблено компонентну структуру, критерії, показники та рівні, визначено принципи та обґрунтовано педагогічні умови формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності. На основі аналізу джерельної бази дослідження розроблена модель

формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності, що від постановки мети до відбору підходів, принципів і ефективних педагогічних умов становить повний технологічний цикл. У третьому розділі дисертації – «Дослідно-експериментальна робота з формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності – представлено організацію проведення констатувального, формувального й контрольного етапів педагогічного експерименту, перевірено ефективність педагогічних умов, показано динаміку формування досліджуваного явища. На основі теоретичного аналізу важливого наукового завдання, а також проведеного емпіричного дослідження ефективності запропонованих педагогічних умов, Гао Жоцзюнь запропоновано конкретні практичні рекомендації, обґрунтованість яких підтверджується всім змістом дисертаційної роботи.

3. Наукова новизна результатів дослідження

Наукова новизна одержаних результатів дослідження Гао Жоцзюнь полягає в тому, що вперше у вітчизняній педагогічній науці здійснено цілісне дослідження й розроблено компонентну структуру, критерії та показники здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності у майбутніх учителів музики; методика формування здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності у майбутніх учителів музики, що включає наукові підходи, педагогічні умови та принципи, комплекс методів і прийомів. Уточнено сутність та зміст поняття «здатність до самоконтролю майбутніх учителів музики». Подальшого розвитку набула методика фахового навчання майбутніх учителів музики.

Таким чином, вважаємо за доцільне підтвердити новизну наукових результатів дисертаційного дослідження Гао Жоцзюнь, яка в першу чергу пов'язана з теоретичним обґрунтуванням та експериментальною перевіркою

ефективності педагогічних умов, а також розробкою моделі формування здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності у майбутніх учителів музики.

4. Значущість результатів дослідження для науки й практики та можливі шляхи їх використання

Значущість одержаних Гао Жоцзюнь результатів для музично-педагогічної науки полягає в розробці та апробації педагогічних умов та моделі формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності. Вірогідність і аргументованість результатів дослідження забезпечується методологічним і теоретичним обґрунтуванням його вихідних позицій; музикознавчим та психолого-педагогічним аспектами; використанням комплексу взаємопов'язаних методів, адекватних об'єкту, предмету, меті та завданням дослідження; дослідно-експериментальною роботою; результатами кількісної та якісної експериментальної перевірки розроблених методичних рекомендацій; позитивними наслідками впровадження в освітній процес факультетів мистецтв педагогічних університетів розроблених методичних рекомендацій.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що розроблено методичний супровід, теоретичні висновки та експериментальні результати можуть служити: для оновлення змісту навчальних курсів з удосконалення фортепіанного виконавства студентів, уточнення планів і програм підготовки майбутніх вчителів музики в школах Китаю та України.

5. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення дисертації Гао Жоцзюнь достатньо повно висвітлені у 9 одноосібних наукових і науково-методичних працях, серед яких: 5 статей у фахових виданнях України; 1 – у закордонних виданнях, та у матеріалах конференцій.

6. Оцінка змісту й оформлення дисертації та автореферату

Дисертація та автореферат написані грамотно й оформлені згідно з вимогами пунктів 9, 11, 13, 14 затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. №567 «Порядку присудження наукових ступенів» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015). Стиль викладу в них матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій доступний для їх сприйняття.

Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації. В авторефераті основні положення дисертації викладені повно й докладно. Наукові положення, висновки й рекомендації, наведені в авторефераті, належним чином розкриті та обґрунтовані в рукописі дисертації.

7. Зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи наукову вартість і практичну значимість дисертаційного дослідження Гао Жоцзюнь, слід однак висловити ряд зауважень та побажань, що носять дискусійний характер:

1. У першому розділі дисертації автором розглянуті теоретичні основи здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики. На нашу думку, в процесі аналізу можливо було б не лише розкривати особливості фахової підготовки студентів факультетів мистецтв, а й проаналізувати її з позиції практичної діяльності майбутнього вчителя музики.

2. У розроблених автором принципах формування здатності майбутніх учителів музики до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської

діяльності одним із важливих виступає принцип мобільності. Бажано було б розкрити, якою мірою цей принцип стимулює студентів факультетів мистецтв до самостановлення у музично-виконавській діяльності.

3. Характерною особливістю виконаного дослідження є деталізація значного обсягу теоретико-методологічного матеріалу з окресленої автором проблеми. З метою кращого розуміння науково-творчого задуму автора щодо обґрунтування важливих категоріальних понять та уникнення поодиноких дублювань, доцільно було б зосередити їх розкриття у відповідності до розділів, обумовлених змістом і структурою роботи.

4. В експериментальній методиці автором впроваджено метод самостійного програмування виконавської діяльності. Варто було б вказати, які саме завдання пропонувались китайським студентам в процесі застосування цього методу, обґрунтувати їх ефективність, що лише збагатило б методичну цінність роботи.

5. У дисертації мають місце певні стилістичні неточності, які в цілому не знижують теоретичної і практичної цінності проведеного дисертаційного дослідження.

Однак зазначені недоліки не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, якій притаманні оригінальність, наукова новизна, високий теоретико-методологічний рівень, глибина підходів до визначення сутності та змісту формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності.

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Гао Жоцзюнь «Формування у майбутніх учителів музики здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності» є завершеним науковим дослідженням, виконаним автором самостійно на актуальну тему. Отримані нові науково-обґрунтовані результати у сукупності вирішують важливе наукове завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці методики

формування здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності у майбутніх учителів музики. Отже, дисертаційне дослідження «Формування здатності до самоконтролю фортепіанної навчально-виконавської діяльності» є актуальним, самостійним і завершеним дослідженням, зміст і оформлення результатів якого відповідає «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 щодо кандидатських дисертацій, а її автор Гао Жоцзюнь заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – «Теорія та методика музичного навчання».

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри мистецьких дисциплін дошкільної
та початкової освіти Вінницького державного
педагогічного університету імені М. Коцюбинського

Ліхіцька Л.М.

